

Muistio

23.8.2024

VN/1514/2022
VN/1514/2022-VM-12

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta.

Hallituksen esityksen päätavoitteena on toimeenpanna työ- ja elinkeinoministeriön asettaman älyverkkotyöryhmän loppuraportissaan esittämiä konkreettisia toimia, joilla älykäs sähköjärjestelmä voi palvella asiakkaiden mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille ja edistää toimitusvarmuuden ylläpitoa. Näihin toimiin lukeutuvat ehdotettu yhteislaskutus, jakeluverkkomaksujen rakenteiden harmonisointi sekä markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus.

Lisäksi hallituksen esityksen tavoitteena on turvata kuluttajan asemaa sähkömarkkinoilla rajaamalla uuden, etämyynnissä tehdyn sähköntoimitussopimuksen voimaantuloaikaa sekä panemalla täytäntöön sähkömarkkinadirektiivin säännös, jolla säännellään määräaikaisten kiinteähintaisten sähköntoimitussopimusten irtisanomismaksuja.

Jo voimassa olevaa sääntelyä pyritään selkeyttämään sähkömarkkinalain liittymisjohdon määritelmään ja verkonhaltijan liittämiselvöllisyyteen liittyvien säännösten osalta. Lisäksi esitetään pantavaksi täytäntöön RED II –direktiivin säännökset verkkoon syötetystä uusiutuvista energianlähteistä tuotetusta sähköstä maksettavasta korvauksesta.

Ehdotukset liittyvät osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman toteuttamiseen. Lain on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa. Yhteislaskutusta ja markkinapohjaista loppukäyttäjän kuormanohjausta koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2026.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.vm@gov.fi

Valtiovarainministeriön näkemykset

Yleistä

Valtiovarainministeriö pitää ehdotettujen sääntelymuutosten arvioitua jouston lisääntymistä sähkömarkkinoilla kannatettavana.

Tiedonhallintalaki

Esitysluonnoksesta ei käy ilmi, onko esitetyillä ilmoitusvelvollisuutta koskevilla tarkennuksilla tiedonhallinnan muutosvaikutuksia suhteessa Energiaviraston toimintaan, tietovarantoihin ja tietojärjestelmiin. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (609/2019, tiedonhallintalaki) 8 §:n 2 momentin mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoineistoihin ja tietojärjestelmiin, minkä lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon. Valtiovarainministeriö toteaa, että tiedonhallintalain mukaisen arvioinnin tekeminen on toimialasta vastaavan ministeriön lakisääteinen velvollisuus. Jos vaikutuksia ei arvioida olevan, olisi tästäkin selkeyden vuoksi hyvä mainita hallituksen esityksessä.

Vaikutuksista virastoihin

Esitysluonnoksessa todetaan, että Energiaviraston on arvioinut ehdotettujen lainmuutosten kokonaisvaikutuksiksi 2 – 2,5 henkilötyövuotta, eli 160 000 – 200 000 euroa vuodessa. Lisäksi tietojärjestelmien kehityksen arvioidaan aiheuttavan kustannuksia noin 50 000 euroa. Merkittävimpien kustannusvaikutusten arvioidaan syntyvän valvontatehtävistä, yhteislaskutusta koskevan Energiaviraston määräyksen valmistelusta, verkkopalveluiden hinnoitteluun ja hintarakenteisiin liittyvistä tehtävistä sekä sahkohinta.fi -järjestelmän kehitystarpeista liittyen verkkopalveluhintojen keräämiseen jakelumaksurakenteiden yhtenäistämisen myötä.

Valtiovarainministeriö huomauttaa, että lisämäärärahoista päätetään osana valtion talousarvioesitystä ja julkisen talouden suunnitelmaa. Valtiontalouden menokehyksissä vuosille 2025-2028 ei ole varattu lisärahoitusta Energiavirastolle sähkömarkkinain eikä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta aiheuttamille resurssitarpeille. Hallitus on vuosia 2025-2028 koskevan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä todennut, että valtion organisaatioiden tulee varmistaa EU:sta ja kansallisesta lainsäädännöstä tulevien uusien velvoitteiden hoitaminen pääsääntöisesti nykyisten määrärahojen puitteissa. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on linjannut, että uusien velvoitteiden myötä tulevat tehtävät resursoidaan pääsääntöisesti luopumalla olemassa olevista tehtävistä tai tehostamalla nykyisten tehtävien hoitamista.

Lopuksi

Valtiovarainministeriö toteaa, että hallituksen esitys on tuotava käsittelyyn valtioneuvoston raha-asiaivaliokuntaan valtioneuvoston raha-asianvaliokunnassa annetun määräyksen (TM021; 3.1.2002) kohdan 2.2.6 mukaan.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö Mika Niemelä

Jakelu TEM EOS Energiaosasto

Tiedoksi VM JulkICT Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniinen osasto, Maarit Huotari

VN/1514/2022-VM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: